

Zpráva ověřovatele z ověření hodnotící zprávy plnění programu RC a o připravenosti k obhajobě RC

Ověřovaná společnost: FARMAK, a.s.

Účastníci ověření: Mgr. Jana Krejčí, vedoucí útvaru ekologie a havarijní prevence FARMAK, a.s.

Mgr. Eva Makúchová, vedoucí kvality, ekologie a bezpečnosti

BorsodChem MCHZ, s.r.o.

Ing. Jan Otoupalík, ekolog ochrany vod a ovzduší BorsodChem MCHZ, s.r.o.

Datum ověření: 11. 7. 2024

Předložené materiály:

- Materiály zveřejněné na www.responsiblecare.cz
- Samohodnocení zpracované dle metodiky CEFIC
- Zpráva o vlivu na životní prostředí 2023
- Výkaz Responsible Care 2023
- Stanoviska městských obvodů
- Hodnocení programu „Responsible Care – Odpovědné podnikání v chemii“
- Politika IMS
- Přezkoumání IMS

Průběh ověření:

Zaslání vyžádaných podkladů pro ověřovatele.

Projednání předložené dokumentace – zpráva o vlivu na ŽP, politika společnosti, přezkoumání IMS, indikátory RC a další předložené dokumenty.

Projednání sebehodnocení a diskuze.

Seznámení se s provozem.

Charakteristika organizace:

FARMAK, a.s., je ryze česká chemicko-farmaceutická společnost zaměřená na vývoj, výrobu a marketing výrobků ze dvou produktových skupin: aktivní farmaceutické ingredience (léčivé látky) a chemické meziprodukty a speciality. Klíčovou rolí u společnosti FARMAK, a.s., hrají výroba a prodej aktivních farmaceutických ingrediencí, které vyváží do celého světa, nejvíce pak do států EU, USA, Indie, Japonska a Latinské Ameriky. Za rok 2023 dosáhly tržby z prodeje vlastních výrobků výše 736 mil. Kč. Společnost FARMAK, a.s. zaměstnává okolo 290 zaměstnanců.

FARMAK, a.s. má od roku 2006 certifikovaný integrovaný systém řízení kvality a environmentu, poslední recertifikace proběhla v říjnu 2021 certifikační společností DNV – Business Assurance. Certifikáty ISO 9001 a ISO 14001 mají platnost do 24. října 2024.

Společnost FARMAK, a.s., je držitelem certifikace v oblasti Správné Výrobní praxe. K plnění principů Responsible Care se společnost přihlásila v roce 1997 a k obhajobě práva užívat logo Responsible Care přistupuje po desáté. Logo RC je uvedeno na webových stránkách, propagačních materiálech a na titulní straně zprávy o vlivu na životní prostředí.

Své sebehodnocení provedla společnost FARMAK, a.s., pomocí dotazníku, dle kterého dosáhla velmi dobrých výsledků plnění principů Responsible Care – celkové dosažené skóre je 3,02 a 76%. Jednotlivé odpovědi doplnila společnost vysvětlujícími komentáři.

Stanovisko zástupců zaměstnanců a zástupců dotčených orgánů:

Projednáni se zástupci zaměstnanců proběhlo na zasedání výboru ZO OS ECHO dne 22.05.2024 (k předloženým dokumentům nebyly žádné připomínky). Sebehodnocení bylo poskytnuto magistrátu města Olomouc a krajskému úřadu dne 24.05.2024. Zástupci magistrátu i KÚ se k sebehodnocení prozatím nevyjádřili.

Dialog společnosti s externími partnery:

Společnost FARMAK, a.s., se aktivně zapojuje do komunikací s okolními partnery: je hlavním partnerem oborové soutěže Mladý chemik, zajišťuje praxi studentům a stáže učitelům. Zástupci společnosti se zapojují do činností sektorových skupin a konsorcií v rámci sdružení CEFIC, dále se zapojují do přípravy BREF a aktivně se účastní výborů SCHP ČR.

Staré ekologické zátěže:

V současnosti probíhá již IV. Etapa sanačních prací, která navazuje na úspěšně ukončené tři etapy, díky kterým se výrazně snížila kontaminace podzemních vod zejména toluenem. Společnost FARMAK, a.s., také spolupracuje na výzkumných dlouhodobých projektech pilotní zkoušky alternativní metody sanace kontaminace ve špatně propustných nezpevněných sedimentech LIFE FRAC IN a PerSlowAct. V roce 2023 proběhly na vytipované lokalitě v areálu odběry podzemní vody pro laboratorní zkoušky a úvodní monitoring.

Mimořádné situace /havárie v hodnoceném období a jejich vyřešení:

V hodnoceném období nebyla žádná mimořádná situace, která by měla vliv na ŽP.

Největší investice od posledního ověření:

Mezi nejvýznamnější investice patří rekonstrukce výrobní jednotky PJ 20.06. Rekonstrukce byla zahájena v roce 2022 a od května 2024 je výrobní jednotka uvedena do trvalého provozu. Rekonstrukcí došlo k navýšení výrobní kapacity jednotky. Instalací třístupňového zachytu emisí jednotka splňuje požadavky nejlepších dostupných technik BAT.

Další významnou investicí je instalace fotovoltaické elektrárny na pozemcích a pěti objektech v areálu společnosti.

Mezi významné investice se řadí i vybudování chladicího okruhu pro jednotku ČTP a SAU, díky kterému došlo ke snížení spotřeby pitné vody.

Ověření sebehodnocení společnosti – komentář ověřovatele:

Ověřovatel ověřil výsledky sebehodnocení na základě zveřejněných a dalších předložených materiálů.

1. Podniková kultura vedení - dosažené hodnocení 3,45

Q1.1 Společnost FARMAK, a.s., dlouhodobě podporuje světovou iniciativu Responsible Care. Zásady Responsible Care jsou začleněny do Příručky integrovaného systému managementu (PISM) jako plnění dobrovolného závazku. Integrovaná politika kvality, environmentu a PZH, která vychází ze zásad Responsible Care, byla přijata vedením společnosti. Tato politika je veřejně dostupná na webových stránkách společnosti. Zásady RC jsou součástí školení zaměstnanců.

Q1.2 Společnost FARMAK, a.s., identifikovala rizika a příležitosti, které promítla do kontextu organizace. Na základě analýzy rizik byla stanovena opatření pro řešení rizik a v návaznosti na zdroje (finanční, technické, lidské) je plánována jejich realizace na dané období. Aktualizace analýzy rizik je prováděna v rámci přezkoumání systému. Rizika a příležitosti jsou zohledňovány v interní dokumentaci (Havarijní plán, Integrované cíle).

Q1.5 Integrovaný systém managementu je plánován definovaným systémem plánování. Vhodnost a přiměřenost Integrovaného systému řízení přezkoumává pravidelně 1 x ročně vedení společnosti s písemným záznamem, vstupy pro přezkoumání připravují představitelé managementu. Dopady systému řízení HSE na obchodní činnost organizace je projednávána na jednáních poradního orgánu GR Rady jakosti a environmentu.

Q1.6 Odpovědnosti jsou zapracovány do popisu pracovní náplně zaměstnanců řešících problematiku HSE. Dále jsou odpovědnosti specifikovány v Organizačním řádu v kapitole "Pravomoci a odpovědnosti", Bezpečnostním programu a také v Registru cílů IMS.

Q1.16 Společnost FARMAK, a.s., má definovanou celou řadu postupů pro případy změn v technologii - každá změna musí být dokumentována a předem projednána. Před vlastní realizací změny ve výrobě je zaveden institut interního posouzení rizik - tzv. Kontrolní den. Kontrolním dnem je zajištěno sdílení informací se stranami zapojenými do procesu. Tento systém je uplatňován i při změně klasifikace látek a směsí. Změnové řízení nebo změny jsou posuzovány i z hlediska bezpečnosti, ochrany životního prostředí.

2. Ochrana lidí a životního prostředí - dosažené hodnocení 2,96

Q2.2 Při stanovení rizik se berou v úvahu zvláštní situace, např. HAZOP pro provoz chladírny a také individuální aspekty (zákaz práce žen s warfarinem). Společnost FARMAK, a.s., na svých pracovištích provádí měření úrovně výskytu rizikových faktorů a provádí vyhodnocování jejich expozice. Dále provádí porovnání expozice s expozičními limity, hodnocení zdravotních rizik a vyhodnocení expozičních scénářů.

Q2.3 Každé pracovní pozici jsou přiřazeny fyzické a zdravotní požadavky. Jednotlivá pracoviště jsou posuzována v rámci pravidelných BOZP kontrol. Zaměstnavatel poskytuje další školení např. školení OOPP - výběr, používání, údržba, zdravotní hlídky. Na základě vyhodnocení zdravotních rizik se provádí kategorizace prací a podle míry rizika se stanovuje četnost a náplň preventivních lékařských prohlídek. Výsledky lékařských prohlídek posuzuje lékař pracovně lékařských služeb. Zaměstnanci jsou na pracoviště zařazováni na základě posouzení zdravotní způsobilosti k práci.

Q2.9 Ve společnosti FARMAK, a.s., každoročně probíhá cvičení SDH společnosti za účasti minimálně pozorovatelů HZS Olomouckého kraje. Tato cvičení jsou vyhodnocována. Za účelem likvidace požáru je zpracována a schválena dokumentace zdolávání požáru, k likvidaci havárie jsou zpracovány havarijní opatření s havarijními scénáři a havarijní plány.

Q2.18 Společnost FARMAK, a.s., v rámci Bezpečnostního programu selekcí vyhodnotila jako největší zdroj rizika výrobu chladu (kapalný amoniak). Proto do objektu byly instalovány bezpečnostní prvky, jež jsou popsány v provozním řádu. U tohoto zdroje byla provedena studie metodou (HAZOP), kterou byly posuzovány i bezpečnostní prvky. V dalších objektech jsou instalovány EPS systémy, detektory plynů, STOP tlačítka.

Q2.24 Informace o procesu se ve společnosti FARMAK, a.s., sdílí formou dokumentace. Pracovní instrukce, pokyny pro obsluhu obsahují všechny možné provozní fáze. Tyto dokumenty jsou k dispozici pro zaměstnance na jednotlivých pracovištích a zaměstnanci jsou z nich pravidelně školeni.

Q2.33 Společnost FARMAK, a.s., každoročně zpracovává zprávu o vlivu na ŽP, která je zveřejňována na webových stránkách společnosti. Dále má společnost FARMAK, a.s., veřejně přístupnou zprávu o plnění podmínek integrovaného povolení a každoročně předává údaje do IRZ.

Q2.44 Zaměstnanci jsou minimálně 1x ročně školeni v oblasti environmentu. Součástí školení je i hodnocení účinnosti školení. V rámci školení jsou probírány i nálezy z interních a externích auditů a z kontrol. Jsou seznamováni s důsledky nedodržování požadavků v oblasti ochrany životního prostředí. Odborníci na životní prostředí se účastní externích školení.

3. Posílení systému řízení chemických látek – dosažené hodnocení 2,75

Q3.1 Společnost FARMAK, a.s., má zaveden proces pro navrhování a vývoj nových produktů a služeb. Samotné navrhování nových produktů řeší SPDC komise, posuzuje se business proposal, kde jsou i možná rizika, výběr produktů schvaluje představenstvo. Postupy vývoje jsou regulovány požadavky legislativy na úseku léčivých látek. V rámci procesu návrhu a vývoje jsou posuzována rizika zejména s ohledem na bezpečnost výroby a také jsou posuzovány i suroviny vzhledem k jejich

nebezpečným vlastnostem. Tam, kde je to možné, je upřednostňováno použití méně nebezpečných látek. U stávajících výrobků se doplňují genotoxické studie, identifikují se nečistoty.

Q3.3 Společnost FAMRAK, a.s., má k dispozici seznam surovin, meziproduktů a výrobků. Komunikaci v dodavatelském řetězci zajišťuje obchodní útvar, který poskytuje bezpečnostní listy. Společnost vyhodnocuje scénáře expozice. A legislativa sleduje v prostředí CODEXIS, na stránkách ECHA a či v rámci SCHP (výbor pro chemické látky).

Q3.6 Společnost FARMAK, a.s., monitoruje informace o svých produktech prostřednictvím internetu či agentury ECHA. V případě získání nových informací, je aktualizován bezpečnostní list, který je zpětně poskytován našim zákazníkům. Jsou také aktualizovány IBPCH. V případě, že dojde ke změně klasifikace, je postupováno formou změnového řízení.

4. Působení na obchodní partnery – dosažené hodnocení 3,16

Společnost FARMAK, a.s., má na svých stránkách uveřejněn Etický kodex, prezentaci o společnosti a další důležité dokumenty, které si obchodí či potencionální obchodní partneři mohou stáhnout a prostudovat.

Společnost zmapovala rizika spojená s nákupem surovin, technického zařízení, a služeb. Pokud je to možné, při výběru preferuje postupy šetrné k životnímu prostředí a snižující energetickou náročnost. Minimálně jedou za tři roky, provádí každý zákazník společnosti ověření systému řízení formou zákaznického auditu, v rámci kterého dochází k výměně celé řady dalších informací.

5. Zapojení zainteresovaných stran - dosažené hodnocení 3,16

Vedení společnosti vypracovalo prohlášení, v němž přijímá závazek k uspokojování potřeb všech zainteresovaných stran v souvislosti s prosperitou společnosti - Integrovanou politiku kvality, environmentu a prevence závažných havárií.

Společnost FARMAK, a.s., se aktivně zapojuje do komunikací s okolními partnery: je hlavním partnerem oborové soutěže Mladý chemik, zajišťuje praxi studentům a stáže učitelům. Zástupci společnosti se zapojují do činností sektorových skupin a konsorcií v rámci sdružení CEFIC, dále se zapojují do přípravy BREF a aktivně se účastní výborů SCHP ČR.

6. Přispívání k udržitelnosti – dosažené hodnocení 2,66

Společnost FARMAK, a.s., plní své legislativní povinnosti. Identifikovala významné sociální, ekonomické a environmentální otázky v rámci Etického kodexu a Registru aspektů/záležitosti. Se svými zákazníky komunikuje v rámci auditů. Veřejnosti poskytuje zprávu o vlivu na životní prostředí a plní své legislativní povinnosti. Společnost má podepsanou spolupráci s univerzitami v Olomouci a Pardubicích, se kterými pracuje na společných projektech. S UP Olomouc byl realizován projekt Využití moderních nanotechnologií pro dekontaminaci podzemních vod. Výsledky této spolupráce jsou uplatněny v rámci projektu IV. etapy sanace starých ekologických zátěží.

Souhrn hodnocení výsledků plnění programu RC – Odpovědné podnikání v chemii

Celkové skóre: hodnota 3,01, což odpovídá 75,4 %.

Závěr: Společnost FARMAK, a.s., dosáhla při samohodnocení velmi dobrých výsledků plnění principů Responsible Care. Na základě dosažených a zdokumentovaných výsledků plnění programu RC doporučuji udělení práva užívat logo programu RC na další 4 roky, tedy do roku 2028.

Podpisy:

.....
Ing. Jan Otoupalík, ověřovatel programu RC SCHP ČR

.....
Mgr. Jana Krejčí, vedoucí útvaru ekologie a havarijní prevence FARMAK, a.s.